Dissertatio inauguralis medico-chirurgica de cauteriis actualibus seu de igne ut medicamento quam ... / defendet auctor Joannes Christophorus Spiritus.

Contributors

Spiritus, Johann Christoph. Universität Göttingen.

Publication/Creation

Goettingae: Typis Henn. Mart. Grape ..., [1784]

Persistent URL

https://wellcomecollection.org/works/ac8an2zh

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection 183 Euston Road London NW1 2BE UK T +44 (0)20 7611 8722 E library@wellcomecollection.org https://wellcomecollection.org

DISSERTATIO IN AVGVRALIS MEDICO-CHIRVRGICA

DE

CAVTERIIS ACTVALIBVS

SEV

DE IGNE VT MEDICAMENTO

QVAM

CONSENSV

ILLUSTRIS FACULTATIS MEDICAE GOETTINGENSIS

PRO

GRADY DOCTORIS

MEDICINAE AC CHIRVRGIAE!

DIE XXII. SEPTEMBRIS MDCCLXXXIV.

PYBLICE DEFENDET

IOANNES CHRISTOPHORVS SPIRITVS

MONTANVS.

TYPIS HENN. MART. GRAPE, ACAD. TYPOGR.

P/SPI

DEMENDING TY FRANCE

CALLETTE ACTIVIERS

27-290 代表。在1980年11年中中 AND THE REST OF THE PARTY OF THE PROPERTY OF THE PARTY OF

LETTET DATE VOLUME DESCRIPTION OF A PROPERTY SEED AND THE PROPERTY OF A PROPE DESCRIPTION OF THE PROPERTY OF A SECOND STATE OF THE PARTY OF THE PART

2,307574

EVYTALISE VEIDLIGGERORYS SELECTIVE

BTAR PROS

347736

VIRO

SVMME VENERANDO

J. F. WESTHOFF,

INSPECTORI MINISTERII DVCATVVM

AVVNCVLO PIE COLENDO,

SPECIMEN HOCCE ACADEMICVM

OMNI QUA DECET OBSERVANTIA

SACRVM ESSE VOLVIT

J. C. SPIRITUS.

THESES.

I.

Opium , in febribus intermittentibus, optimo successi propinatur.

TT.

Venaesectio, in malo Hypochondriaco, non semper rejicienda, nam interdum conducit.

III.

Caussa vera fluxus hepatici, sunt haemorrhoides intestinorum tenuium,

IV.

Injectio in urethram, in primo stadio gonorrhosae venereae, malum plus auget, quam minuit.

V.

Non datur virus specifice canerosum.

VI.

Fisherae cranii periculosae non sunt.

VII.

In punctione vesicae methodus Msr. Fleurant, reliquis, anteponenda est.

VIII.

V terum, fibris muscularibus instructum esse, contendo.

D.

Mammarum inflammatio, in suppurationem tendens, non facile, & cito, ense aperienda.

X.

Lienis vulnera magna, per se sunt lethalia.

THESES Open, to other hieraries that, when there is proportion the state of the party will be the party of **经验证的**自由的 MI Construction of the first discontinuous and the following was the first the endant parent what and they they they is taken in the finite the continues. Alex States only in the payouther. 3/1/A The market while the property of the present of the Marchan They's merical of the chieffels of a confire to which the property of the prop charge water with Listen of the state of the forth telling the forth

§. I.

Inter antiquissima quae exstant medicamenta, sine dubio & ignem, ejusque in corpus humanum applicationem, numerare possumus. Veteres, quorum tota medicina paucarum herbarum scientia erat, saepissime tamen ignem, variis in morbis, adhibuerunt. Omnes fere gentes, qui aliquo modo medicinae operam navarunt, igne, ut medicamento essicacissimo, pertinacissimos morbos sanarunt.

Unica fere Japonum & Sinensium medicina est ustio; quae moxa instituitur cujus ope gravissimis morbis medentur. Aegyptios varias corporis regiones ad morbos abigendos inussisse, Prosper Alpinus a) hisce verbis narrat: "Homines inquit ibi quasi instinitos licet spectare, quibus, ex cicatricibus multos partes inustas fuisse, certo, conjucuur

a) De medicina Aegyptiorum pag. 97.

citur, fiquidem permulti capitis partes finciput, occiput, aliasque pericranii, non minus tempora, post autem collum, pectus, latera, Hypochondria sub umbilicum, spinan dors, articulosque vel brachiorum, vet manuum, vel crurum, vel pedum, inustos fuise ignis relictae cicatrices, facile ac certo fignificant. HIPPOCRATES b) de scytis refert : eos propter humiditatem & mollitiem, varias corporis partes inurere. Idem ulum ignis ipse magni fecit, ait enim: c) quaecunque non sanant medicamenta, ea ferrum fanat, quae ferrum non fanat, ignis fanat, quae ignis non sanat ea incurabilia putare oportet. Equites Arabici, atque alii, loca deserta inhabitantes, secundum PROSPER ALPI-NVM multos morbos igne fanant, quia aliis remediis destituti sunt. Cornelius Celsus d) de coxarum morbis agens, exulcerationem Juper coxam, ferro caudenti factam, tamquam ultimum & antiquiflimum medicamentum commendat. V ftio inquit GALENVS: e) ex his praesidiis est, quod totam ejus, quod infestat, substantiam exinaniunt. AETIVS f) in morbis articulorum ustionem etiam commendat, & igni inter efficacissima medicamenta locum dedit. Quae testimonia sufficient ad auctoritatem ignis, quam habuit apud veteres, probandam.

§. II.

Ab its temporibus, nunquam haec ratio igue morbis medendi neglecta, quid quod! semper magis magisque exulta est. Recentiores medici, tam auctoritate veterum, quam ipsa experientia, persuasi, ignem quoque pro medicamento valde efficaci habuerunt, eumque semper in morbis, qui nullo alio medicamento cedere voluerunt, in usum vocarunt. Sufficit hoc loco modo illustr. Pou-

TEAU

- b) De aere & locis in homine pag. 268. edit. Foesii,
- c) Aphorism. Sect. 8. Aphor. 8,
- d) De medicina L. V. p. 236.
- e) Lib. 13. Cap. 6.
- f) Lib, 12,

TEAU nominare, qui pertinacissimos morbus cylindris suis igneis sacilius quam ullo alio medicamento sanavit.

g. III.

Quod vero fatum cuilibet, quamvis optimo medicamento contigit, & huic, ut laudetur ab his, culpetur ab illis. Fuerunt nempe semper qui usum ignis, eiusque in corpus humanum applicationem. inutilem & periculosum declararunt, eumque e medicina proscribere voluerunt. Multi ob dolores ex ustione orientes, & ob aspectum ferramenti Candentis terrificum, semper hanc methodum morbis mederdi abhorruerunt, & ad alia remedia, quamvis igne multo inefficaciora confugerunt. Famque ab caussam & Romani, Archagatum medicum perillustrem, qui saepe ferrum & ignem in usum traxit, valde vituperarunt, quem tamen antea variis beneficiis accumulaverant. Quotidie adhuc multi inveniuntur, qui omnia morbi cujusdam gravis incommoda, omnesque dolores perferre malunt, quam dolorem minimum celerrime praetereuntem operationis cujusdam pati & fanescere. Nonnulli etiam ob destructionem, quam partibus, quibus applicatur infert, rejecerunt, dicentes, mala est medicina quae de sano aliquid demit. Hoc vero opprobrium in iguem minus quam in alia medicamenta cadit. Plurimae enim operationes chirurgicae de sano aliquid demunt. Illustr. Pouteau g) cum Severino ipsos medicos & chirurgos hanc ob rem accusat, dum ait, partim vis ignis & ejus actiones salutares cognitae eis non erant, partim iguem eam ob causam non applicarunt, quia aegrotis ob dolores ex applicatione ignis orientes displicere haud voluerunt. Ferrum candeus aspectu quidem terribile, dolorem vero, quem efficit, non tam vehementem esse, uti videtur, experientia docti scimus. Destruit enim partes ita, ut dolor vix sentiri possit, nisi sub ipsa applicatione, quae vero in uno plerumque

g) Melanges de chirurgie pag. 17.

4

rumque momento peragitur. Raro etiam ferrum caudeus adhibeatur necelle est, pleru nque enim alia cauteria actualia quae ferro candenti multo essicaria sunt, & minori dolore applicari possunt; majorem praestant usum.

Quid, quod! si etiam ignis applicatio dolores quosdam excitet, minime tamen e medicina proscribenda est, nam operatio quaevis dolores efficit. Saepissime ignis applicatione morbi sanantur, qui dolores secum ducunt, ad quem dolor iste, quem adustio efficit ne comparandus quidem est. Sic Bose h) inter reliqua ait medicamenta, quae propter morbi (arthritidis nempe & rheumatismi) pertinaciam, copiosa saepe incassa adhibentur ustionis periculum rarius sefellit. Minime igitur, ubi morbus pertinax est, & medicamentis aliis cedere non vult, ignis usus negligendus est, nam Hippocrates, i) ad extremos inquit morbos, extrema medicamenta optima.

DE ACTIONE IGNIS VARIA IN CORPUS HUMANUM.

s. IV.

Sicuti plurima eaque efficacissima medicamenta, ita & ignis, non uno eodemque sed vario modo in corpus humanum agit, & ad abigendos morbos non una solum virtute sed variis praeditus est, quarum quidem praecipuae, sequentes mihi esse videntur.

§. V.

- nur, in morbis, ad partes quasdam cordoris humani destruendas, & quae cauteria potentialia nominantur, ignis seu cauterium actuale palmam
  - h) Progr. de ustione in rheumatismo & arthritide.
  - i) Aphorism. Sect. I, Aphor. 6.

mam praeripit. Ignis enim aliis multo vehementior, celerior & fecurior agit, & dolor quem efficit ne comparandus cum illo quidem quem cauteria potentialia post se trahunt. Tota enim operatio hoc modo igue instituta, unico momento peragitur, cum e contrario cauteria potentialia per longum temporis spatium corpori insidere debeant priusquam actionem expectatam praestant. Si igitur in variis morbis partes quaedam destruendae sunt, ad ignem prae reliquis confugiendum est. Neminem e. g. fugit quantum emolumentum ferrum candens in carie offium producit, dum a chirurgo ad os corruptum applicetur. Destruit partes osseas carie arrosas, & separationem eorum hoc modo efficit. Ad sistendas haemorrhagias saepissime usus ferramenti caudentis requiritur, nam per ejus applicationem partes quaedam arteriae, e qua fanguis profluit destruuntur, & eschara eae inducitur talique modo sanguinis protluvium impeditur. Sed de morbis ubi ferramentum candens, ad partes quasdam corporis humani deltruendas adhibetur infra agendum erit.

S. VI.

2) Irritamentum, quod ignis in parte qua applicatur producit, tanquam altera ejus actio considerandum est. Irritatio enim attrahit, & unam irritationem alteram tollere, e multis phaenomenis, medico obvenientitibus perspicitur. Actiones magnae ac certo mirabiles emeticorum in variis morbis spassicis, nulla ratione explicare valemus, quam quod ventriculum, irritatione quasi convulsiva afficiant & hoc modo istas irritationes quae nervis inhaerent auserant. Eo dem modo & multi medicorum de actione vesicatoriorum in morbis in slammatoriis topicis judicant, quotidie quoque videmus dolorem minorem a superveniente majori tolli. Quae cum ita sint, ab igne haec actio eo magis expectanda, quia si rite applicetur pro irritamento vehementissimo habendus est. Si hunc sinem per ignem assequi volumus, eo modo applicandus est ut aegroto dolores exinde orientes tam sensibiles reddantur, quantum sieri possit. Ferrum caudens igitur non adhii

adhibendum ubi de irritatione ustionis auxilium requiritur, nam actio ejus subitanea valde sensibilis non est. Optime hic utimur cylindris e moxa seu gossypio paratis, vel pyramide e pulvere pyrio. Hoc modo multi artis periti igne sere semper, bono successu, in doloribus rheumaticis & arthriticis usi sunt. Illustrissimus Richter etiam eam ob causam in praelectionbius suis therapheuticis, ubi de sonticutis in doloribus rheumaticis agit, eos tam sensibiles sacere monuit quam sieri possit, & ad hunc sinem praesertim cylindros igneos commendavit.

s. VII.

vissimi morbi sanati sunt. Calor enim absorbet, exsiccat, & liberat hoc modo partes quibus applicatur a humoribus superstuis, nocentibus, putridis, acribus. Hac ratione ingnis saepe ulcera vetusa, ac pertinacia, omnia alia medicamenta aspernentia sanavit. Illustr. Richter, k) carbones candentes, aliqua distantia ulceribus superimponere commendat, quae vero operatio per quadrantem horae continuanda est, necesse etiam est ut carbones semper adilentur, & ulceri tam prope admoveantur ut aeger dolorem quemdam levem sentiat. Huic remedio ulcera pertinacissima cedere, ipse in nosocomio quod dirigit illustrissimus Richter vidi. Eodem modo & specula ustoria agunt, quorum ope radii solis colliguntur, & sic ulceri inducuntur, ut aeger calorem jucundum sentiat. Faure 1) hoc remedio cancrum occultum sanavit, commendat etiam in contusionibus, pernionibus, panaritio, tumoribus cysticis, aliisque morbis.

S. VIII.

k) Anfangsgrunde der Wundarznenkunst, Capitel von den Geschwuren, pag. 57.

¹⁾ Memoires de l'academie de chirurgie Tom 3. Richters chirurgische Bibliotheck 3ter Band 1 Stuck, pag. 57.

§. VIII.

4) Alia actio ignis, valde efficax, in eo confistit, ut ignis humores acres in corpore stagnantes, caussas multorum malorum rarefaciat, attenuet, eosque in circulum sanguinis inducat, ut postea per vias secretorias e corpore eliminentur. Ignem hac vi praecipue gaudere, facile videre possumus, si usum ejus quem praestat in doloribus arthriticis & rheumaticis fixis ante oculos nobis ponamus. Si materies rheumatica semper in uno eodemque loco haeret, ibidemque dolores excitat, morbus plerumque igne facile tollitur. Si vero materies ista vaga est & mox hoc mox alio loco aegrum vexat, ignis applicatio minorem promittit usum, quia materies morbosa non tam diu uno eodemque loco permanet, ut ignis actiones praedictas in illam exferere posset. Eam ob causam & necesse est ignem accurate in locum affeclum applicare. Ad hunc finem igne attingendum cylindri ignei, loco affecto, superimpositi ferramento candenti, longe anteponendi funt. Hi enim sensim fensimque agunt, & quia eorum actio uon tam subitanea est, quam ferramenti candentis, hostem quocum eis res est eo facilius profligare possinit,

g. IX.

copiosa oritur. Ope huius suppurationis, particular acres, nocentes, varios morbos excitantes, e corpore educuntur, & hac ratione ignis ut sonticulis agit. Eam suppurationem multum conducere ad medelam, Celsus m) sequentibus verbis monet: Cum vero, ait, saepe aliquit exulcerandum candenti serramento sit, ut materies inutilis evocetur, illud perpetuum est, non ut primum sieri possit utcera sanare sed ea trahere.

designation to the continue of the continue of

m) De medicina Lib. 4. Cap. 22, pag. 236,

here, donec id vitium cui per haec opitulamur conquiescat. Pouteau suppurationem ignis applicationem subsequente n utilissi nam esse contendit, exit un enim, inquit, partibus, acribus, nocentibus ad quas ignis actio non penetraverit parat, & quae in circulum sanguinis nondum receptae sunt eamque ob caussam per vias secretorias, sueto modo, eliminari haud posiunt.

S. X.

6) Non solum vero ignis vim suam salutarem in sluida exserit, sed & solida vario modo afficit, eoque multas actiones salutares in corpore producit, praecipue si sensim sensimque, seu ut verbo dicam, si sorma cylindri ignei applicatur. Ignis enim sirmat partes, eamque ob caussam quam medicamentum roborans considerandum est. Torporem atque atoniam vasorum, omniumque aliarum partium tollit & vigorem eis inducit, ita ut partes acres, stagnantes, eo melius dissipari, propelli, atque e corpore eliminari possint, quam ob rem & Aegyptii articulorum laxitatem vel debilitatem, ustione corrigunt, roburque illis conciliant.

S. XI.

Si varias has ignis actiones ante oculos nobis ponimus, facile etiam phaenomena post eius applicationem in corpore contingentia explicare nobis possumus, & tunc demum elucet, cur mox statim, post applicationem, mox vero post aliquot tempus ignis usus percipitur.

§. XII.

Saepe enim ignis quam celerrime agit, & si e. g. in dolore rheumatico applicatur dolor paulo post applicationem vel remittit.

tit vel plane desinit. Tunc verisimile est, ignem praesertim ope irritationis agere, ita, ut unus dolor, alterum dolorem tollat.

6. XIII.

Interdum dolor tertio aut quarto circiter die, sensim sensimque remittit. Tunc praeserum ignis morbum prosligat, tolida roborando, & nuida acria, stagnantia, attenuando, eaque in circulum langumis introducendo.

S. XIV.

Interdum vero dolor non prius cessat, quam post separationem es harae a loco inustionis; & postquam magna puris copia ex ulcere, ab ustione, orto, egressa est. Tunc ignis praesertim eo modo morbum sanat, ut materiei morbosae exitum det, per quem e corpore emoveatur.

DE VARIO MODO IGNEM IN CORPUS HUMANUM

S. XV.

Variae, ignem în corpus humanum applicandi funt viae, variique modi. Hodiernis temporibus praecipue inuritur, ferramento candenti, turundis e moxa seu gosspio, pulvere pyrio, carbonibus igncis, & interdum etiam speculis ustoriis; de quibus omnibus infra agendum erit.

S. XVI.

Veteres, cum praecipue artem igne medendi magni habuerunt,

variis praeterea aliis modis corpus inusserunt, quorum quidem praecipui sequentes sunt.

HIPPOCRATES, & omnes fere veteres, lino crudo usi sunt ad partes corporis humani adurendas. Si in digitis ait HIPPOCRATES n) dotor remanet venas in digito paulum supra articuli nodum inurito, ustio autem per linum crudum siat. Porro divus ille medicinae pater, sungis ad ustione n usus est, inquit enim: o) urendae sunt partes carnosae ferramento, oseae vero & carnosae, sungis. Idem nonnunquam susis buxeis ustit p) per buxeos autem susos, ait, oleo ferventi intinstos urito, eosque donec restum habuerit, ustioque perfesta suerit, admoveto.

TEN RHYNE q) Plinium allegat dicentem: cum caprino fimo fervente, ischiaticos sub pollicibus pedum uri, aliquos utilissime tradidisse. Idem de imperatore Augusto narrat, solitum illum suisse, tesse Suetonio, crura nuce candenti suburere.

Veteres porro radicibus strutii & aristolochiae ussisse Ten Rhyne hisce verbis testat: "Aetius vero ex Archigene, cum strutii &
Aristolochiae incensa radice inurendum injungit. Oleo praetera vel aqua
servente, simo caprino, radicibus asphodeli, teste illustrissmo Pouteau, r) ad inurendum usi sunt. Lappones ligno putrido urere Linnaeus refert.

6. XVII.

- m) Lib. de affectionibus Sect. V. pag. 539.
- o) Lib. de affect. intern. pag. 563.
- p) L. C. 537.
- q) Differtatio de arthritide pag. 105.
- 1) Melanges de chirurgie pag. 13.

S. XVII.

De ferramento caudenti.

Cum ab incunabulis medicinae ignis usus medicis semper curae cordique suerit, ferrum candens pro simplicissimo, immo multis in casibus, optimo instrumento ad ignem adplicandum habuerunt, quod quidem satis e scriptis eorum elucet. Semper enim, ubi de ustione sermo est, ferramenti candentis mentionem saciunt, etsi, uti jam antea dictum est, aliae viae, aliaeque rationes ignem applicandi eis incognitae non suerunt. Eam ob caussam vereres chirurgi, ferramenta seu cauteria multa, eaque variis formis instructa, habuerunt, ut. pro ratione vulneris, id semper applicare possent, cujus sigura vulneri quam simillima esset, s) Cum vero a recentioribus chirurgis, instrumentorum numerus, tantum imminutus est, quantum sieri potuerit, ita & ista cauteria, variis siguris seu formis praedita, partim exusu venerunt.

Quamvis vero hoc instrumentum, hodiernis temporibus, non tam saepe, quam antea in usum vocatur, quia alii modi ignem applicandi, multis in casibus, locum ejus occuparunt, qui, partim majorem usum promittunt, dolores tam atroces non exeitant, & aspectum terrificum, quem ferrum candens exhibet, prae se non serunt; saepissime tamen eo carere non possumus, & interdum necessario adhibendum est. Multi enim casus medico sese repraesentant, ubi alia cauteria actualia, actionem istam praestare non possunt, quae a ferro ignito expectanda est. Usum quem applicatio serramenti caudentis in morbis quibusdam chirurgicis e.g. in carie, in haemorrangiis

s) Heisteri chirurgia tabul. 3. Sculteti armamentarium tabula 19. pag. 46. Appendix ad armamentar, chirurgic. a LANZWEERDE Tab. I. pag. 4.

rhagiis sistendis, post se trahit, nemo in dubium vocabit. Sed de more bis in quibus serramentum candens prae reliquis conducit, infra agendum erit.

S. XVIII.

De moxa.

Qui prae reliquis moxa utuntur ad ignem applicandum, Japones sunt atque Sinenses. Eos frequentissi ne moxa uri Ten Rhyne to tesert, quippe qui ait: haut frustra integram sere Japoniae tellurem, artemissa, industrio quasi labore, ubi tamen copiose admodum & luxuviose crescit, consitam videmus, nam hoc est unicum eorum in plerisque morbis asylum, haec est tutissima & praetiosissima in omni doloris genere panacaea, usus ejus cuivis Japonum innotescit.

Planta, e qua Japones & Sinenses moxam conficiunt, est artemista vulgaris Linnaei. Quae postquam in umbra siccata est, solia & superior ejus pars continduntur, & inter manibus conteruntur, ita, ut stat mollugo; sic Illrustr. Murray describit. u) Folia per longum temporis spatium, imo per annos, in umbra exsiccari debere, Bose x) resert. Cui & Unzer y) assentit. Magnates Sinensium artemisiae nonnunquam & Moschum seu pulverem ligni aloes addunt, ad gratum odorem conciliandum. Haec lanugo artemisialis, postquam a partibus omnibus duris & impuris depurgata est, a Sinensibus & Japonibus sequenti modo aptatur. Rotant eam sub manibus in conum basi latiore & apice angustiore, ita ut siat pyramis parva. Hanc postea saliva suti assixam, ope virgulae e ligno aloes incendunt. Nonnulli etiam admoxam

- t) Libro citato pag. 96.
- u) Apparatus medicaminum Tom. I. pag. 126.
- x) De ustione in rheumatismo & arthritide pag. 8.
- y) Der Argt, 4ter Theil, G. 648.

ad moxam incendendam, bacillis utuntur, qui constant ex variis aro matibus, e g. cortice lauri, pulvere Agallochi, &c. cum aqua in passam redactis, & per cribrum in baccillos formatis. Ignis nunc sensim sensimque moxam consumit, qua consumta, escharam, in cute relinquit.

S. XIX.

De cylindris e gossypio.

Non solum haec ratio igne utendi antiquissima, omnibusque sere gentibus cognita est, sed & hodiernis temporibus medicis ita perplacuit, ut quam tutissimam & optimam viam, ignem applicandi, habuerint. Veteres jam gosspio ad inurendum usos esse ex Prosp. Alpino z) apparet, qui de Aegyptiis ita loquitur: "Non ferro, non auro, neque alio metallo ignito, ad inurendus partes, illi utuntur, neque ut alii utebantur, buxeis lignis, sed gosspio & lineo panno ignito, ustionem moliri consueverunt. Sequenti vero modo Aegyptii turundas e gosspio Pyramidem quam linea ligula, latitudinis trium digitorum, circumvolvunt, & filo sericeo demum sirmant. Ita vero illam Pyramidem formant, ut in medio meatus sit, per quem aliqua perspiratio sieri possit. Dum cutis inuritur, eam in vicinas partes serramento annulari sirmant, ne inslammatio siat.

Optimus vero modus, turundas e gosspio parandi, est ille celeberrimi Pouteau. b) Figura, quam ille cylindris suis dat, non est pyramidalis sed cylindrica. Gosspium nempe circumvolvit linea ligula

z) L. c. pag. 97.

a) Apparatus medicaminum Tom. 3. pag. 371.

b) Oeuvres posthumes Tom I, pag. 204.

gula, unam pollicem lata, & tres longa. Haec ligula non solum in fine, sed et hinc & inde silo lineo adsuenda est. Postea cylindrus hoc modo consectus, cultro transversum dissectur, ita ut si ant duo cylindri ex uno. Hic cylindrus nunc cuti superim ponitur, basisque ejus saliva adglutinatur, vel etiam forcipe parvulo, quem gallice pincette nominant, cuti afficitur; postea igne accenditur, & solli seu ventilabro, semper adslatur usque, dum ab igne comsumtus est.

Nunquam ignis hac operatione profundius penetrat, quam per cutim, etsi duo vel tres cylindri ignei, eundem in locum ponantur. Dolores exinde orientes valde vehementes non sunt.

S. XX.

In loco applicationis crusta quaedam remanet, quae eschara nominatur. Ad escharam istam sensim sensimque separandam, Aegyptii medullam ossium illinunt, quod quidem Prosper Alpinus c) refert. Alii solia plantaginis, betae, brassicae, seu emplastra varia, e. g, diapalmae, sticticum Paracelsi &c. imponunt. Pouteau unguentum bassicum seu digestivum commendat, quod ope silis ex linteo trito carptis, applicatur. Tali modo eschara plerumque sexto aut septimo die separatur, & suppuratio incidit. Ulcus hoc, si opus esse videtur, postea commode in sonticulum mutari potest.

J. XXI.

De ustione pulvere pyrio instituta.

Usio pulvere pyrio duplici modo instituitur.

inter-

- cavendam, & nonnulli ad hunc scopum pulverem pyrium commendant. Hoc casu, pulvis pyrius vulneri, prius, quantum sieri potuerit, exsiccato, inspergitur & accenditur.
- B) Si vero superficiem cutis adurere volumus, & vulnus in loco ustionis non adest, sequenti modo operatio peragitur. Pulvis pyrius tritus, & aqua madesactus, in pyramidem parvam formatur. (Fener: Tensel, Sprühmängen,) Haec pyramis cuti imponitur, & carbone ignea accenditur. Raro interea in usum vocatur.

DE MORBIS PRAECIPVIS QVI PER IGNEM SANANTVR.

S. XXII.

Veteres ad varios morbos capitis abigendos igne saepissime usi sunt. Prosper Alpinos d) de Aegyptiis ita loquitur: Caput multis inustionibus afficere solent, ad omnem enim affluxum vel destillationem, a capite ad pestus, aut pulmones, urunt sinciput, verticem, occiput, ac quod est post utramque aurem, quod estam faciunt in antiquis lippitudinibus, atque aliis diuturnis ocnlorum malis. Hippocrates e) de variis capitis morbis agens, ustionem sequentibus verbis, quam maxime commendat. Caput inquit, octo crustis inurito, duabus quidem ad aures, duabus vero ad posteriorem capitis partem, hinc atque hinc, ad cervicis initium, duabus in naribus juxta oculorum angulis. Sequenti vero modo ignem veteres adhibuerunt. Incisis tegumentibus externis, seriamentum ignitum nudo cranio applicaverunt; quam methodum etiam secutus est, illustrissim, de Haen, aliique. Sed ratio haec caput aduren-

and are any municipality for

d) 1. c. pag, 98.

e) De morbis pag. 455.

adurendum saepissime tristissimos essectus post se traxit, quia semper inflammatio durae matris timenda est. Eam ob caussam Illustr. Pou-TEAU f) loco hui is methodi, cylindros suos e gossypio, vertici capitis imponendos commendat, & saepe optimo successu iis usus est, multosque morbos, praesertim amaurosin saepissime hoc modo sanavit-

g. XXIII.

Ignis etiam in variis morbis pectoris, summo cum usu & emolumento, applicatus est. Hippocratus g) ustionem in variis pulmonum morbis, quam optimum & extremum remedium commendat. Pouteau h) saepissime in phthisi pulmonali, pectus cylindris igneis adustit, & plurimis in casibus, methodus haec medendi expectationi satisfecit. Forsan hoc in casu suppuratio post ignis applicationem sequens, morbis medetur; nam quod fonticuli in phthisi pulmonari faciunt cuilibet cognitum est. Liberat quoque ignis pulmones ab acrimonia rheumatica, ad illos deposita, postea, si exanthema retrogressum, pulmones adoritur, optime per ignem prossigatur, eodem modo & omnes alias acrimonias, pulmones vexantes, abigit. Si morbi isti, doloribus sixis in regione quadam pectoris juncti sunt, medicum ignem, accurate, in locum dolentem applicare oportet, ur tali modo materies morbosa eo facilius e sede sua removeatur,

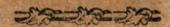
S. XXIV.

In multis morbis abdominis veteres praesertim ad ignem, remediis aliis incassum tentatis, consugerunt. Hydropem saepe igne sana-

f) Oeuvres posthumes pag. 36. memoires sur les avantages & les inconveniens du feu, appliqué sur le sommet de la tete.

g) Lib. de intern. assect. Sect. V. pag. 554. de morbis Lib. 2. Sect. V. pag. 478.

h) Oeuvr. posthum. pag. 313. feq.

fanarunt. PLATTNER i) de veteribus medicis loquens, eos, hydropicis ventres atque pectora, ferramentis candentibus, pluribus locis aduflisse, & ulcera, exinde orta, per longum temporis spatium servasse, ait. Hippocrates ustionem in morbis renum k) & lienis l) praecipue commendat. Ten Rhyne m) de ustionibus Japonum agens, eos in Tympanitide, Hydrope, & scrotocele, qui morbus eis endemius est, ignem in usum vocare, & Lusitanios in doloribus colicis urere refert.

S. XXV.

In apoplexia, ignis applicatio etiam usum promittit, praesertim ubi homines adeo hoc morbo correpti sunt, ut aliis medicamentis consuetis resuscitari non possint. Hoc loco ignis, quam medicamentum valde stimulans, est considerandum. Nonnulli in apoplexia, serramento candenti occiput adurunt; alii inter primam & secundam cervicis vertebram, alii etiam in planta pedum applicandum esse contendunt. Scultetus n) praecipue ustionem contra apoplexiam, in infantibus, nuperrime natis, & pueris lactantibus, commendat, quos apoplexia frequentissime infestat, ob eorum cerebri temperiem frigidam & humidam, eamque ob caussam & ignem occipiti applicat.

S. XXVI.

Eodem modo & multi in epilepsia corpus igne adusserunt.

- i) Institutiones chirurgiae, editio KRAUSII S. 935.
- k) De intern. affect. Sect. V. pag. 563.
- 1) L. c. pag. 576.
- m) Dissert. de arthritide pag. 130.
- n) Armamentarium chirurgicum pag. 131.

LANZWEERDE O) gravem epilepsiam ferro ignito sanatam esse refert. Post operationem, in vertice capitis institutam, per aliquot menses serum ichorosum essuxit, & aegrotus postea immunis mansit ab insultu epileptico.

S. XXVII.

Paralysis, saepissime medicamentis medetur, quae, si parti affectae applicantur, valde eam stimulant, & stimulando, influxum studi nervei, quasi in menbrum paralyticum, vi quadam inducunt. Medicamenta sueta, quae hoc in casu in usum vocantur, sunt vesicatoria, sinapismi, Linimenta nervina, urticatio, & praecipue etiam ustio. Veteres jam ad hunc morbum pertinacem tollendum, igne usos esse Prosper Alpinus p) refert; eodem modo & Meza q) Pouteau, aliique, ustionem hoc in morbo commendant. Si vero ignis in Paralysi applicatur, cylindrus igneus aliis cauteriis praeserendus est.

Simili modo & amaurosis saepe per ignem sanatur, quippe qui morbus nihil aliud est, quam Paralytis nervi optici & tunicae retinae.

S. XXVIII.

Morbi, in quibus ignis prae reliquis fere semper effectus salutares praestat, sunt rheumatismus & arthritis. A veterrimis temporibus, medici semper ignem in his morbis, praesertim vero in doloribus

- o) Appendix ad armamentarium chirurgic. pag. 240.
- p) L. c. pag. 98.
- q) Compendium medico practicum, Fafc. 3. pag. 25.

ribus rheumaticis adhibuerunt. Superfluum iudico, hoc loco multa e scriptis veterum allegare, cum quisque sere autor ignem hoc in morbo commendat; praesertim vero Hippocrates, Celsus, Proserer Alpinus, Pouteau, alique. Si morbus nullo alio remedio cedit, per ignis applicationem saepissime feliciter profligatus est. Iapones & Sinenses unica moxa omnes dolores cujuscunque generis, praecipue vero rheumaticos, & arthriticos, vincunt. Hoc in casu quoque cylindri e gosspio, quibus Pouteau sepe felicissimo successu usus est, ferramento candenti longe anteponendi sunt. In eorum vero applicatione, ad sequentes res spectandum est.

- 1) Quia aegroti, periculum inustionis semper invito animo incunt, prius alia medicamenta tentanda sunt, quae vero, si morbum nullo modo tollunt, ad ignem consugiendum est.
- 2) Cylindrus igneus loco dolenti accurate imponendus est, secundum monitum Hippocratis, ubi dolor incubuerit, urito. Pro re nata saepe etiam repetitio operationis requiritur.
- res fixi funt, temperque eundem locum occupant; si vero dolores vagi, mox in hoc, mox in illo loco, sedem suam occupant, nil per operationem igne institutam assequitur, quam quod dolores ex una parte, in alteram propellantur.
- 4) In arthritide vera seu podagra, seundum Pouteau r) ignis essectum illum non praestat, qui in rheumatismo ab ejus applicatione expectandus est. Ignis eam ob causam tune modo in doloribus arthriticis applicandus est, si materies arthritica, sede C 2
- r) Oeuvres posthumes Tom I. pag. 265. 266.

fua pristina relicta, partem quandam internam nobiliorem affi-

S. XXIX.

Non minus ustio, ad praecavendum dirum illum morbum, Hydrophobiam, post morsum canis rabidi conducit. Hoc casu in eo cardo vertitur, ut virus, quod primo tempore adhuc in ambitu vulnetis situm s) nondumque in circulum sanguinis resorbtum est, evacuetur. Eam ob caussam, talia medicamenta adhibenda sunt, quae virus partim destruunt, partim e vulnere eluunt. Indicationi primae, virus nempe destruendum, prae reliquis ustio satisfacit, quam ob rem etiam hoc casu a plurimis in usum vocatur. Celsus jam in rabie canina adustionem suadet t). Vogel u) ignem quoque quam maxime commendat, quibus & MEZA x) alique affentiunt. Illustris RICH-TER praeceptor meus, ad cineres usque colendus, prae reliquis quoque hocce medicamentum in hydrophobia magni facit. Sequenti vero modo ignis applicatur: Vulnus, aqua prius in qua pauxillum Dis folutum est, eluitur, postea ferro inciditur, & cucurbitulae, ad virus simul cum sanguine extrahendum, imponuntur. Hisce peractis, vulnus aduritur, quae vero adustio, ad virus in ambitu vulneris, tantum quantum fieri possit, destruendum, penitus in carnem descendere debet. Plurimi hoc casu ferramento candenti utuntur: cum vero semper aegrotum terrore afficiat, etiamque omnes anfractus vulneris non facile ab eo contingantur, nonnulli pulverem pyrium commendant, quem

s) Cullen Anfangsgrunde ber practischen Arzneywissenschaft, 3ter Theil S. 316.

t) De medicina Lib. 5. pag. 307.

u) De cognoscendis & curandis morbis pag. 77.

x) Compendium medico practicum Fasc. 3. pag. 60.

quem vulneri inspergunt, & postea accendunt; quae vero operatio saepe repetenda est.

S. XXX.

Multi etiam ustionem in scirrhis, ulceribus malignis, quid quod! in ipso cancro, commendant. Prosper Alpinus y) scirrhos (praecipue scirrhos e crasso phlegmate obortos) ope ignis sanari posse contendit, cui & Heister assentit, sed ulcera cancrosa non nisi in principio, ubi neque occulti neque magni tumores sint. Plattner z) ustionem in hisce morbis dissuadet, dicens: mala ulcera & sarcomata atque carcinomata, igne haud tuto curantur, si altiores egerunt radices; quae potius igne concitantur. Solummodo vero hoc loco, de immediata ignis applicatione, ad locum affectum, sermo est. Nam quod ulcera varia, saepissime modico calore, e. g. calore carbonum ignitorum, seu speculorum ustoriorum, sanentur, sam antea §. 7. dictum est.

S. XXXI.

In carie etiam ab applicatione ignis, ad os affectum, semper salutares effectus sunt expectandi. Secundum PLATTNERVM a) ignis
usus tunc praesertim conducit, si caries humida est, & sedem suam
in ossibus sistulatis, duris, habet. Vt vero terrum candens commode
ad os appli ari possit, necesse est, ut ossium vulneris, amplitudinem
decentem habeat. Quam ob rem, ubi ossium ulceris seu vulneris,
nimis angustum, ferro dilatandum est. Nonnulli etiam, ad hunc sinem consequeudum, radicem Gentianae, seu spongiam praeparatam
C 3

y) Lib. cit. pag. 101.

z) L. cit. p. 935.

a) Libr. citat. §. 1063.

exficcetur, ne aestus ferramenti candentis, per humores in vulnere praesentes, inminuetur, & vicinae partes carnosae, a humoribus calesactis laedantur. Illustris Richtes suadet ante operationem, os a carne sungosa, quae adest, liberare. Si caries profunde in os penetret, simili modo, ante operationem, par superior ossis arrosae, abradenda est; ut iguis ad omne id quod in osse corruptum est, eo facilius penetrare possit. Si haec operatio in ossibus planis, sub quibus partes nobiliores sitae sunt e.g. in cranio, instituitur, summa cautione opus est,

Eodem modo, & dentes cariolos optimo successu, serramentis candentibus, adurere possumus, ut ulterius putredo & corrosso arceatur.

Dan remarkation of the S. & XXXII.

Ustio in anchylosi, a tumoribus articulorum aquosis suborta, a multis quam optimum medicamentum commendata est. Pouteau b) hoc modo multos morbos anchyloticos sanavit. In nonnullis cassibus, os ita jam e sovea articulari egressum erat, ut membrum assectum, sanum, longitudine superaverit. In capitibus ossium saepe tumores magni reperti sunt, articuli nonnumquam suerunt rigidi, & sluctuatio humorum animadverti jam potuit. Nihilominus tamen saepissime cylindri ignei, loco assecto impositi, morbum sanarunt. Si aegrotus dolores in articulo sentit, ustio semper melius procedit, quam si nulli dolores percipiantur.

5. XXXIII.

Saepissime etiam Gibbos ope inustionis sanare possumus, quod praeser-

b) Oeuvres posthumes Tom. I. pag, 306. Tom. 2. pag. 2-36.

depositione materiae cujusdam acris, ad vertebras oritur. Ad hanc materiam e corpore evacuandam, optima remedia sunt ulcera artisicialia, in iplo loco Gibbi excitanda. Praecipue vero hic ea ulcera artisicialia conducunt, quae igne efficiuntur, quia ignis ea, quasi efficacissimo modo, excitat. Cylindrus igneus igitur loco assecto imponitur & aduritur. Suppuratio copiosa, quae postea sequitur, verisimile materiam istam acrem a corpore removet, eoque caussam gibbositatis tollit.

S. XXXIV.

Ad haemorrhagias sistendas, veteres fere semper ferramento candenti usi sunt, & quamvis hodiernis temporibus, non tam saepenumero quam antea, tamen multis in haemorrhagiis adhibetur. Her-STER, multos chirurgos veterum, ad fiftendam haemorrhagiam, ex amp itatis membris, ferro candenti aduffiffe testatur. Sed in magnis arteriis haec operatio semper dubia, imo periculosa est. Nam eschara quae arteriae per ferrum candens obducitur, per impulsum sanguinis, in magnis arteriis valde venementem, faepe disfolvitur, & facile nova sanguinis profusio oritur. PLATTNER igitur: etiamsi, ait, sanguis per aliquot dies conquieverit, non raro tamen crusta ejus impeta vincitur, ubi vero sic adustae arteriae rursus sanguinem fundunt, maximum discrimen est, quin illas non parum recedant, & nec comprimi nec alio modo praecludi queant. In minoribus vero arteriis, usus ferramenti candentis securior est, & saepissime in chirurgia casus medico obvii funt, in quibus eo carere haud potest, praecipue si arteria, e qua sang is produit, tam profunda est sita, ut aliis medicamentis attingi non possit, e. g. in haemorrhagiis ex alveolis dentium, postea ex arteria ranina fub lingua. Illustris RICHTER etiam in praelectionibus fuis chirurgicis, usum ferramenti candentis, ad illam haemorrhagiam sistendam, sommendat, quae ex arteria spermatica, post operationem castratio.

his provenit, & veterinarii in equum castratione, semper ferramen-

In applicatione vero ferramenti candentis, ad haemorrhagias sistendas, sequentes cautelae sunt observandae.

- 1) Arteria, primum, per machinam istam, quam vocant tourniquet, si sieri potest, comprimenda est.
- 2) Vulnus, quantum fieri potest, prius exsiccandum, ne sub operatione partes vicinae laedantur.
- 3) Cauterium aperturae arteriae applicatum, non cito & subito retrahendum, ne eschara simul separetur.
  - 4) Eschara quoque post ustionem saepe A vini humectanda est.
  - yediunt; ut arteriam, e qua sanguis profluit, aliquo modo per tourniquet comprimant.

S. XXXV.

Pouteau etiam aqua submersos, aliis remediis frustra tentatis, in regione ventriculi, seu sub planta pedum, igne adurere, tanquam essicacissimum remedium, commendat.

DANGE (NEWS TOWNS ! ES)

Commission insulations fleg primarily former or constructions.

and and bring many of malling to make him there is no